

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiöfizetési árak:
Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
Egyévi 12
Vidékire: Negyedévre 5
Egyévi 20

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A válság megoldása.

— okt. 14.

Midőn e sorok az olvasó elé kerülnek, Lukács László a bécsi gyorsvonaton ül, megy a királyhoz, délután a királynál megjelenik és minden valószínűség szerint *csütörtökön mint kormányalakítással megbízott miniszterelnök tér vissza Budapestre.*

Alkotmányos értelemben, ha a király Lukács Lászlót miniszterelnökké kinevezi, a válság megoldást nyer. De nem az a válság, mely a magyar nemzetet hónapok óta izgatja, lázban tartja; hanem csupán a kormányválság.

Szél Kálmán lemondása óta állandó volt a kormányválság. A válság e részének már többször véget lehetett volna volna vetni; mert a király két ízben megbízta Khuen-Héderváry Károly grófot a kormányalakítással; azután odakinálta a miniszterelnökséget Lukács Lászlónak, Szél Kálmánnak, Andrássy Gyula grófnak és Tisza István grófnak. De a kormányválságot mégsem sikerült megoldani.

Most végre úgy látszik lesz kormány.

Az a jelenség legalább, hogy Lukács László tegnap este nem utazott azonnal Bécsbe, hanem ma reggelig halasztást kért, hogy államférfiakkal és politikai bizalmasaival előzetesen tanácskozhassék, arra vall, hogy Lukács László ezuttal vállalkozni fog a kormányalakításra.

Lesz tehát miniszterelnök és lesznek miniszterek, a királyi kéziratok megjelennek a hivatalos lapban, az országgyűlést összehívják, a bemutatkozás megtörténik; szóval a kormányválság véget ér.

De vajjon a nagy nemzeti válság véget ér-e ezzel? és vajjon a béke és a parlamenti munkaképesség helyreállítását jelenti-e ez?

Nem áll-e az ellenzék útjába ismét a kibontakozásnak? Nem fog-e a nemzet csalódottan, elkeseredetten újabb küzdelemre kényszerülni?

Mindezekre a kérdésekre a megnyugtató feleletet sem a király, sem az új kormány meg nem adhatja. Mert szerintünk ma is — mint a válság első percétől fogva állandóan — *a szabadelvűpárt kezében van a helyzet kulcsa.*

A szabadelvűpárttól függ a válság igazi megoldása.

A szabadelvűpárttól függött ez mindig és a szabadelvűpárt végzetes politikai hibát követett el, hogy hónapokon keresztül hallgatott, kieresztette a kezéből a gyeplőt és érthetetlen némaságával teljes bizonytalanságban hagyta a nemzetet.

Megnyilatkozott a király, megnyilatkozott az ellenzék, megnyilatkozott a nemzet óriási többsége, sőt megnyilatkoztak a nemzet hagyományos ellenségei is. Csak a szabadelvűpártnak nem volt mondanivalója.

A debreceni szabadelvűpárt teljesítette hazafias kötelességét. Kibontotta a nemzeti zászlót. És e lobogó alá jelentékeny számmal gyűltek a vidéki vármegyék és városok szabadelvűpártjai.

Ahol ez a hivatalos formában nem történt, onnan is életjelt adott a nemzeti akarat.

Csak éppen az országgyűlési szabadelvű párt maradt tétlen. — Belső villongások, pillanatnyi tettvágy hírei keltek róla szárnyra. De azért a nemzet ma sem tud semmi bizonyosat a szabadelvű pártról, melynek rejtelmes titokzatossága volt a válság állandó s legnagyobb veszedelme.

Azt hisszük az ország millióinak meggyőződését fejezzük ki, midőn azt kívánjuk, hogy most a tizenket-

tedik órában a szabadelvű párt végre valahára valljon nyíltan színt.

Ha erre bátorsága, vagy ereje vagy egységes akarata nincs: akkor száz új kormány kinevezése se jelentheti a válság teljes, végleges megoldását. Akkor a válság megoldásának csak egyetlen alkotmányos módja van hátra: az új választás.

Hadd nyilvánuljon *a nemzet akarata szabadon, diadalmas méltósággal!*

Mert az országnak *békére, tartós állandó nemzeti munkára van szüksége s ezt meg kell szerezni mindenáron!*

Vásárcsarnok.

Ha egynehány háziasszony találkozik, biztosra lehet venni, hogy vagy a eselédmizériákról beszélnek, vagy pedig a piac, az élelmi cikkek drágaságáról panaszkodnak.

A eselédmizériákon nagyon bajos segíteni. Az mindenütt, az egész országban egyenlő s mindaddig, míg a kivándorlás folytán a helykeresők száma egyre apad, nagyon nehezen orvosolható.

Eletbevágó és érezhető baj a piac drágasága. Ez mint valami lidérc nyomás nehezedik a társadalomra. Ez aiait mindenki szenved, nemcsak a szegény ember, de talán még súlyosabban a középső osztály, mert ennek igényei nagyobbak, s egy, bár kisebb fizetéssel járó tisztviselő még sem érheti be, mint valami favágó, kenyere mellé egy darabka szalonnával, a mi különben manapság szinte méregdrága.

A drágaságnak fő oka, — úgy mondják, — abban rejlik, hogy a termelők nem igen, vagy csak ritka esetben hozzák be közvetlenül a piacra az élelmi cikkeket.

Az élelmi cikkek többnyire két három kézen mennek keresztül, míg a városi közönség azok birtokába juthat. A kofák és egyéb élelmi cikkek kereskedésével foglalkozó egyének már a várossorompónál leselkednek a vidéki termelőkre.

Lealkudják, megvásárolják, s így hozzák vagy maguk a piacra, vagy pedig csekély haszonnal még egyszer tudnak

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám,
o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Orosz árak.

rajta s ezek azután ily módon kétszer-háromszor megdrágítva kerülnek csak a heti vásárra, a fogyasztó közönség számára.

Nálunk még arra is volt nem egy eset, hogy a privilegizált kofák a piacon tépték ki a vásárló kezéből a már megvett élelmi szert és akárcsak egy fillérrel többet ígérve az eladónak, az nem igen kel már az uriaszony védelmére. Hanem a kofát részesíti előnyben, az pedig kettős árt követel a közönségtől.

Más városokban az ilyen elővásárlás a rendőri hatóság részéről szigorúan el van tiltva. Nálunk, úgy látszik, bizonyos szempontokat vesznek tekintetbe, mert dacára annak, hogy évek óta vitakoznak ezen elviselhetetlen állapotok fölött a városi képviselőtestületben, évek óta sürgeti a helyi sajtó ezen bajnak orvoslását, semmi sem történik a fogyasztó közönség érdekének megóvása végett.

A drágaságnak másik oka a drága helypénz és a vám, melynek jövedelme némi visszaesést mutat. Ennek magyarázata a gyengébb gyümölcstermésben keresendő.

Ha az ember a termelők által behozott élelmicikkekre alkudozik, azok mindjárt előállnak azzal, hogy hát hogyan adhatnák olcsóbban, a mikor még mielőtt a piacra jutnának s egy fillért is látnának, már tomérdek pénzt kellett kiadni, vám, fogyasztási adó és helypénz fejében! S ez az oka annak is, hogy mindjárt megérkezésük idején szívesen adnak el mindent a kofáknak, miután ily módon kevesebb szekaturának vannak kitéve s gyorsabban adhatnak túl eladásra hozott élelmi cikkeiken.

Mindezen kalamitások nyomása alatt önkénytelenül merül fel azon kérdés, vajjon nem lehetne-e a vásárcsarnok-rendszer által segíteni?

A tapasztalás a mellett szól, hogy mindazon városban, beleértve a fővárost

is, a hol vásárcsarnokokat építettek s azokat ügyesen és szakértelemmel kezelik, a piaci cikkek olcsóbbak lettek, az árak alább szállottak. Leszállottak pedig azért, mert az árucsarnok vezetősége, a közvetítők és kofák kizárásával közvetlen összeköttetésbe lép a termelőkkel s ennek következtében ezek, biztos piacra számítván, nagyobb termést eszközölhetnek és cikkeiket olcsóbban is adhatják.

A dolog érdemes a komoly megfontolásra és lehetőleg gyors elintézésre; mert a debreceni piaci viszonyok annyira tűrhetetlenek és a megélhetés oly annyira sulyos, hogy a városi hatóság főfeladatának tarthatná ezen a sulyos állapoton mihamarabb segíteni, mi által a fogyasztó közönség legnagyobb elismerését érdemelné ki.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Igazoló választmányi ülés:** Az 1904 évi városi értékképviselők névjegy zékét egybeállító igazoló választmány ma délután 3 órakor tartja meg Dr. Kola János elnöke alatt ülését Vecsey Imre v. főjegyző hivatalos helyiségében a városházán. Egyidejűleg tudomásul adjuk hogy kik szóval vagy írásban felszólamlani akarnak azt az ülés megkezdése előtt délután 3 óráig még ma is megtehetik.

Agról-ágra,

Edison első találmánya.

Egy New-yorki újságírónak nemrégiben sikerült meginterviewolnia Edisons, a ki eddigelő minden interview elől ügyesen kitért. A yankeereporter, a kit a véletlen összehozott Edisonnal, hirtelen ezzel a kérdéssel fordult a feltalálához.

— Mr. Edison, mi volt az ön első találmánya?

Edison nem felelt, de ekkor egy sereg fiatal és szép ssszony vette körül, kérielve őt, — hogy feleljen a kérdésre. A feltaláló kénytelen volt a kérést teljesíteni.

— A mikor még kis news-boy (rikkanos) voltam — kezdte — és utcáról-utára futva kínáltam újságaimat, azt olvasom egy napon, hogy N. S., városunk gazdag bankárja rájött, hogy pénzszerkényeit, a melyeket abszolút biztosaknak vélt, feltörték. Pár pillanattal később a bankár előtt álltam.

— Uram, — így szóltam hozzá — ép most találtam föl egy készüléket, amely pár óra alatt kezébe szolgáltat önnek minden tolvajt, a ki megkísérti, hogy az ön pénzszerkényéhez nyuljon.

— Ah, valóban? — kiáltott fel a bankár. És mit kíván ezért a találmányért?

— Az ön szépségéről híres egyetlenegy leányának a kezét — felelém elszántan.

— Nos, ez lehetetlen, de 10.000 dollárt szívesen adok a találmányáért. Természetes azonban, hogy előbb meg kell győznie engem a találmánya helyességéről.

— Jó, meg fogom önt győzni, de ígérje meg előbb, hogy nekem adja a leányát.

— Hát megígérem, felelte a bankár, föltéve hogy a leányom is beleegyezik.

Ebben a reményben vittem el a pénzszerkény biztonságát megóvó találmányomat a bankárhoz. Két nappal később újra meglátogattam s a bankárt ágyban találtam.

— Uram, — így szóltam hozzá — tegnap este 8 óra tájban ön ki akarta nyitni pénzszerkényét.

— Igaz.

— De alig nyult a lakathoz, a mely a földhöz verte s ön ma reggelig eszméletlen állapotban feküdt ott. Jobban érzi már magát?

— Igen, de . . .

— Nos, hát ez az ön találmányom. Aki az ön pénzszerkényéhez mer nyulni, az addig hever majd öntudatlanul a földön, a meddig önök tesz, sőt ha akarja akár örökre is.

A kapitány ur inasa.

Irta: François Coppée.

A kapitány ur lakásának a kapuja előtt állott, egy nedves szivart szivott s az utcára bámult. Egy körülbelül tíz éves kis leány vagy libát hajtott a ház felé. A kapitány észrevette, hogy a leánynak egyik lába fából van. Máskülönbem nem valami gyöngéd érzelmek lakoztak a szívében; az agglagények szíve éppen úgy hasonlít a vén kisasszonyok szívéhez, mint egyik tojás a másikhoz. De azért ennek a kis leánynak a látása mégis nagyon megindította az öreg kapitányt. Csaknem testi fájdalmat érzett, mikor meglátta ezt a szegény kis teremest, akinek a ruhája is csuparongy volt. S mégis milyen önérzettel bicegett a poros utcán a libái után!

A libák nagy gágogva befordultak az udvarra; a leány is utánuk akart menni, de a kapitány megszólította:

— Hogy hívnak kis leány?

— Pierrettenek, kapitány ur.

Nagy fekete szemével ránézett a kapitányra s aztán napbarnította kezével elsimitotta homlokáról a haját.

— Itt laktok, ugy-e? Pedig még sohasem láttalak.

— Igen, itt lakunk s önt nagyon jól ismerem; minden este megtudom, hogy mikor jön haza, mert fölébreszt. Mert a mi szobánk az ön lépcsője alatt van.

— Igazán, kicsikém? Na, ezután akkor lábujjhegyen megyek föl a lépcsőn. Hány éves vagy?

— Tíz éves, kapitány ur. Karácsonykor leszek tíz éves.

— Rokonod a háziasszony, ugye?

— Ó nem; csak szolgálatban vagyok nála.

— S mi a béred?

— Enni adnak meg itt alhatom a lépcső alatt.

— Es miért vágta le a lábodat?

— Mert öt esztendőskoromban feldőfött egy tehén s eltört a lábam.

— Vannak szüleid?

— A kis leány elpirult.

— Nincsenek . . . én találtam gyereket, — szolt félénken s aztán ügyetlenül köszönt és elbicigelt oly gyorsan, ahogy csak tudott. A kapitány kis ideig még hallotta a mankó kopogását s aztán a gyerekek eltűnt az udvarban.

A kapitány szokása szerint elindult a kávéházba.

— Ez nem rendes dolog, — gondolta magában. — Ha egy katona megsebesül, érdemeit adnak neki s a rokantak házába küldik, ahol még dohánnyra is telik neki. Ennek a szegény nyomorék leánynak meg kioldani kell, hogy az életét valahogyan tengethesse. Nem, ez nem helyes dolog, ennek nem így kellene lennie . . .

A kapitány addig kesergett a sors igazságtalansága miatt, míg a kávéház elé nem ért. Ott azonban annyi ember lármázott, hogy csak még jobban elkedvetlenedett. Elhatározta tehát, hogy nem is megy be a kávéházba s hazafelé indult megint. Otthon a szobája nagyon pusztának és üresnek tűnt föl előtte. Pipafüstnek a nyoma látszott mindenütt, a szoba nem volt rendesen kitakarítva s minden sarokban szivarcutkák hevertek. Kinyitotta a szekrényét és a ruháit nézegette; biz azok nagyon szárnalmas állapotban voltak: a gombok leszakadoztak róluk, itt egy fésülés, ott egy repedés és a zsebek mind lyukasak.

— Kétségtelen, gondolta magában a kapitány, hogy nő-cselédre van szükségem. Jó lenne talán, ha ezt a kis nyomorék-leányt megfogadnám. A szomszéd kis szobát kibérelhetném neki. A télen bizonyosan megfagyna ott lenni a lépcső

LOVASS és LADÁNYI

különlegesség tár angol és francia kelmékben.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy az őszi és téli idényre, az összes áruinkat nagy választékban megkaptuk. Női ruhák és costumök készítését a legújabb modellek után elvállalunk.

Tisztelettel Lovass és Ladányi Piacz-utca 7. sz. a Bika-szálloda mellett.

Elbeszélésének végéhez érve így szólt Edison:

— Ez az én első találmányom hiteles története.

— És a bankár leánya? kérdezték kórusban a fiatal asszonyok.

Nem lett a feleségem, — felelt Edison.

Ebben a pillanatban tovább folytatta kérdészködését az újságíró:

— Minthogy olyan jó volt és elbeszélte nekünk az első találmányát, talán lesz olyan szerzetreméltó és megmondja nekünk azt is, mit talált ki utóljára?

— Azt a történetet, a melyet az imént mondtam el önöknek.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreceni ev. ref. egyházmegye tegnap délelőtt 10 órakor az egyháztanácssteremben rendezte őszi közgyűlést tartott. A közgyűlésen, melyen Dávidházy kabai lelkész, esperes elnökölt, a vidékről is nagy számban voltak jelen. A gyűlés a megalakulás után megállapította a tárgysorozatot, majd a jelenlevők az elmaradottak egy részét igazolták. Az új tanítók eskütele után a jelentéseket olvasták fel az egyes bizottságok előadói. A jelentéseket tudomásul vették, mire a javaslatok és kérvények következtek. Ezeket csaknem egész teljességében úgy intézték el, mint azokat a hétfői előterjesztet javasolta. A közgyűlés déli egy óra után ért véget. Ez után a Bikában diszebed volt, melyen mintegy 50-en vettek részt. Négy órakor az egyházmegye választott bírósága intézte el a felmerült vitás ügyeket.

Iskola megnyitás. A siketnéma egyület igazgató tanácsa és felügyelőbizottsága

ma reggel 9 órakor tartja meg a siketnéma iskola Csapó utca 35 sz. a. helyiségében együttes ülését. Az ülésben folyó ügyeket intéznek el, majd az iskola helyiségének megtekintése után azt minden ünnepség mellőzésével megnyitják. Az egyület ez alkalomra szívesen lát minden érdeklődőt és tanúgybarátot is.

Szaváló előadások a debreceni iskolákban. Két nap óta szerepel városunkban Szentkátolnay Demény Albert a budapesti állami iskolák szaváló tanára. Tegnapelőtt a Kollegiumban, tegnap pedig a Svetits intézetben gyönyörködtette és Tanította az ifjúságot, a melyet mesteri szaválataival s érdekesen előadott tanulságos magyarázataival egészen meghódított.

Főiskolai Zenekör. A kollegium jogászifjúsága az idén ismét megalakította a régen oly híres Főiskolai Zenekört, melyet öt év óta hiába kerestünk volna az ifjúsági egyesületek között. Az idén egy kis gárda összeállt s addig munkálkodott, míg másfélhónapi küzködés után tegnapelőtt megtarthatták az alakuló gyűlést. Elnök Szunyogh Barna jh. Pénztárnok Szabó Béla jh., jegyző Harsányi Géza jh. lett. Ezek most nagy szorgalommal új alapszabály tervezetet készítenek, melyet a csütörtök d. u. dr. Kérészy Zoltán tavalyi igazgató vezetése alatt tartandó közgyűlésen vitatnak meg s tesznek nyilvánossá. Ugyanakkor alakítják meg a bandát is, mely legelőször a nov. 8 án tartandó Jogász matiné mutatja be a debreceni jogászok zenetudását.

Iskolaszéki gyűlés. Az ev. ref. egyház iskolaszéke holnap délután 3 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart, melynek tárgya az iskolai folyó ügyek.

alatt. Tisztán tartja lakasomat, megfoltozza az ingemet, kitesztja cipőmet, egy szóval az inasom lesz.

A kapitány azonban egyszerre elkomorodott. Eszébe jutott, hogy a negyedévi nyugdíját még soká nem kapja meg s hogy már a kávéházban sokkal tartozik.

— Szomorú dolog, ha az embernek nincs pénze, — gondolta magában a kaptány. — S még hozzá meg is lopnak. Az élelemért nagyon sokat fizetek s a bégigue-játék se szórakoztat annyira, hogy oly sokat költhetnék rá. Mi lenne, ha a kicsikével főzhetnék? Reggel levest, délből valami húst, este ragout... Ez egészséges élelem volna, s mind a ketten jóllakhatnánk. Igen, igen, meg kellene próbálnom.

S csakhamar elhatározta, hogy ezt a tervet meg is fogja valósítani. Kiment az udvarra, ahol a háziasszony a kis béna leánnyal éppen foglalatoskodott, hogy a szemétdobot hozta rendbe. A kapitány odament a háziasszonyhoz s egyszerűen így szólt hozzá:

— Mit gondol, tud-e főzni, mosni, inget foltozni és takarítani?

— Kicsoda?

— Pierreite.

— Miért?

A nagyérdemű hölgyközönséghez!

Szíves pártfogását kérve, maradtam Debrecen, 1903. szeptember hóban teljes tisztelettel

Jungreisz Mari.

Uri sport.

okt. 14.

Szemere Miklósnak, az ismert, kiváló sportmannak pusztaszentlőrinci lövőházában a tavasz óta nemes sportnak hódolnak. Hazai és külföldi céllövők versenyeztek ott egymással már két ízben is Szemere Miklós protektorátusa alatt. — Az egyik verseny a tavasszal volt, a másik a közelmúlt hetekben.

A céllövő versenyek meghonosításának eszméje egészen Szemere Miklósravall. Érdekes az eszme is épen úgy, mint a megteremtője. Szemere Miklós a mi kis társadalmi életünkben kiváltságos ember. Kétségtelenül termékeny elme, akinek eszméi vannak s akinek módjában áll, hogy eszméit azonnal meg is valósíthassa. Az utóbbi tulajdonsága két ségkivül a jelentősebb. Mert Magyarországon nagyon sok a termékeny elme, azonban az eszmékben való produktivitás a reális kivihetőség eszközeinek hiánya miatt legtöbbször meddő. Épen ezért a becsülés kellő mértékével kell mérnünk az olyan embert, mint Szemere Miklós.

Olyan ország vagyunk, amelynek még szüksége van mecénásokra. Társadalmi életünk nélküli azokat az intézményeket, amelyek szervei lehetnének egy szétágazó fejlődésnek. Azok az emberek, akik akármily címen vezetői a társadalom életének, talán elfoglaltságból, talán kényelemszeretéből, vagy más valamilyen okból nem tekintik küldetésnek kiváltságos helyzetüket, pedig a nagy tömegnek ösztönében van, hogy nem mozdul meg addig, amíg arra impulzust nem nyer.

Szemere Miklósnak tehát megvan az a kétségtelenül nagy előnye a társadalomban vezető szerepre hivatott barátai fölött, hogy ő érzi annak a szükségét, amit az ő előkelő világában mások nem éreznek, érzi, hogy társadalmi helyzete, körülményei kötelezik valámire. És ennek az érzésnek a hatása alatt Szemere nevével sűrűn találkozunk a társadalmi élet ama periferiái között, ahol otthon van: a sportvilágban.

A céllövő-verseny eszméjének, mint társadalmi intézménynek, értékét ma még nem lehet megállapítani. A céllövés mai formái közt még ury sport s mint ilyen nem is általános értékű. Valószínű, hogy nem is válik azzá. — Olyan fajtája a sportnak, amelynek nincs meg a köznapi praktikuma.

Hanem mint ury sport is, van olyan értékes, hogy intézménynyé való emelése gazdagodást jelent. Gazdagodást tanulásaiban, amelyekre mindig alkalmunk nyílik, valahányszor valamely sportág művelésében összemérjük képességünket a külfölddel.

A második nemzetközi és országos céllövő-verseny, amely a múlt hetekben zajlott le, szintén gazdag volt tanulságokban. A külföld gyakorlottabb a céllövésben, mint mi. Ne röstelkedjünk miatta. A céllövést sportként még nem üztük idáig idehaza.

Valamikor a szittya ősök nyilai ellen litániákat énekeltek a jámbor szlávok és germánok, akik ma, úgy látszik, jobban tudnak nyilazni, mint mi, az ősök unokái. Nem nagy veszedelem. Tanuló nyak vagyunk és bizonyos, hogy azok

Bécsi bevásárlási utamról hazatérve, szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt hölgyközönségnek, hogy párisi és bécsi eredeti modeljeim megérkeztek. Legnagyobb választék női, gyermekalapokban és arcfátyolokban. Alakításokat a legnagyobb figyelemmel és gondossággal készítik

a sportemberek, akik a második nemzet közti és országos céllövő versenyen a háromszáz méter lőtávolságra kiállított fehér táblák fekete körébe csak elvétve tudtak beletalálni, rövidesen már győztesei lesznek a céllövő versenyeknek. Mert ez uri sport s a természetünkben van, hogy szeretünk urak lenni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparrészem nyitva minden vasárnap és naprepen Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig!

* **Görög katolikus ünnep.** Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában ma, a bold. Szűz védelmének ünnepén: 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéradással; délelőtt 9 órakor sz. mise, utána miroválás; délután 3 órakor vécsernye, utána rózsafüzér ájtatosság.

* **Hajduböszörmény tiltakozása.** Hajdu böszörmény képviselője, Benedek János november 1 én tartja beszámoló beszédét. A város képviselő testülete vasárnap megtartott közgyűlésén — foglalkozott Khuen Héderváry leiratával, melyben megsemmisíti a megyék és városok adó és ujoncmegtagadási határozatát. A közgyűlés egyhangulag tiltakozott e rendelet ellen s határozatilag kimondta, hogy ragaszkodik előbbi határozatához, az adószedést megtiltja, ugyancsak az önkéntesek sorozását. A szabadelvű párt is az ellenzékkel szavazott. Együttal mozgalmat indítanak, hogy Hajduvármegye rendkívüli közgyűlésen tiltakozzék Khuen rendelete ellen.

* **Deák Ferenc emléke.** A debreceni ev. ref. főiskola Deák Ferenc születésének százados évfordulója alkalmából, október hónap 17. napján, délután öt órakor a főiskola dísztermében emlékünnepet tart. Az ünnep sorrendje a következő: 1. Himnusz, előadja a főiskolai énekkar. 2. Emlékbeszéd, tartja dr. Jászi Viktor. 3. Szavalat, előadja Hódy Béla joghallgató. 4. Szózat, előadja főiskolai énekkar. A midőn a szép és hazafias ünnepélyt közhírré tesszük, egyidejűleg felhívjuk rá a közönség illő és méltó érdeklődését is.

* **Hier!** A szerencsét hier! ismét felszínre került és pedig ezuttal itt Debrecenben. A hétfői szemlén ugyanis a közösknél a 10 évet már eltöltött katonák szemléje volt. A szemlén a tartalékosok, mikor neveiket olvasták, jelen-nel feleltek. A szemlét tartó kapitány ezért visszaküldött többeket a sorba és neveiket újra olvastatta, mire azok ismét jelen-t kiáltottak. Mikor ezért a kapitány dühösen rákiabált egyikre, az azt felelte:

— Eltöltöttem október elsejével a 10 évemet a közös hadseregben és így már honvéd vagyok.

A kapitány becsukatta a magyar szóért lelkesülő katonát, mi az összes jelentkezők közt általános elkeseredést szült. Az eredmény az lett, hogy a szemlén levők mindegyike azután *jelent* és nem *hier* kiáltott a nevők olvasásánál.

* **Kinevezés.** Bernáth Elemér a debreceni kir. ítélő tábla elnöke Scholtz Elemér végzett joghallgatót a debreceni kir. törvényszékhez díjtalan joggyakornokká nevezte ki, a ki tegnap d. e. 10 órakor tette le a hivatalos esküt Szűts Miklós törvényszéki elnök előtt.

* **Rákóczi ünnep Hajdu Böszörményben.** Rákóczi emlékét szépen ülte meg Hajdu Böszörmény városa is, méltóan a régi kuruc városhoz. Porcsalmy Gyula városi képviselő indítványára a városi képviselő elhatározta, hogy közgyűlési terme számára megfesteti Rákóczi életnagyságu képét és e célból Somossy Béla polgármester elnöke alatt bizottságot küldött ki. E hó 25-én a képviselő a főgimnáziummal együtt Rákóczi ünnepet rendez változatos műsorral. Az ünnepség délelőtt lesz, délben banket, este pedig tánemulatság lesz. Ez alkalommal szentelik fel a Booskay főgimnázium ifjúsági zászlaját. Az ünnepélyre előkelő vendégek várnak.

* **Mikor a pék nem dolgozik.** A dologtalanság rendszerint az ördög párnája minden rosszra rákapatja az embert. Beigazolta ezt az örök igazságot Kovács Imre munkanélkül csavargó szatmári születésű péklegény is, Kovács Imre ugyanis Imrisich István Mórictelep 1. sz. alatti lakására vetődött be, hol a lakás üres s a láda zárva volt. Hanem ez Kovácsot cseppet sem aggasztá, neki rogtan a láda felfeszítésének s abból egy arany nyakkendő tűt, egy arany gyűrűt, egy dupla fedelű ezüst órát s némi készpénzt elemei, azzal tovább állott. Bikfalvy r. biztos kinyomozta, hogy a tolvaj az ékszerekkel a városból megugrott, Országos körözését elrendelték.

* **A gyűrű varázsa.** Polacsek Ferencné Széchenyi utca 25. sz. a. házában Balogh Jánosné asszonyság a minap mesterségét folytatta. Mosott ugyanis a rozsokat, zsebkendőket stb. tisztán. De a míg ezt cselekedte, a lelkét egy pár gyűrűnek a varázsa alatt befeketítette mert egy jegygyűrűt, meg egy köves gyűrűt elcsent. Dobos rendőrbiztos szép szerével ki is nyomozta a tolvajlást. Baloghné a gyűrűket már vissza is adta, de azért a törvényes rend útját még se lehet ezzel elvégezni s Baloghné asszony mesterségén kívüli dolga miatt a büntető járásbíró elé kerül.

* **Körmönfont stílus.** Daru Illés uram tanunak volt beidézve a járásbíróhoz, de bizony ő kelme nem jelent meg. Mikor aztán a másodszeri édesgetés folytán mégis csak oda került a bíróság elé, azt kérde tőle a bíró:

— Miért nem jelent meg kend az első idézésre?

Daru Illés uram egyet köszörül a torkán és a következőkben adja elő ment ségét:

— Megkövetem a tekintetes járvány bíró urat, ne tessék irántam gerjedelmeket táplálni, ippeg, hogy az nap a fele ségemnek másolatja támadt, a minék folyományosságaként én oka nem vagyok. (t. i. az elmaradásnak.)

* **A forró víz.** Régi rossz szokásuk a perlekedő asszonyoknak, hogy ha már a nyelvükkel le nem szapulhatják eléggé egymást, hát végső nyomatéknak és látható jeléül civódásuknak vagy a közügyben levő seprővel, vagy forróvízzel torcolják le egymás — nem igazát. Szőke Istvánné szakácsné és Pénzes Mihályné mosóné is elintézendő asszonyi ügyek szóáradatába bonyolodott egymással tegnap az Erzsébet ut 48. sz. alatti házban nagyobb gyönyörűségére az ilyen dolgokat élvezettel hallgatónak. De végül Szőkéné is kifogyott érveiből, mire forróvizet ragadva Pénzesné nyakon és a hol még érhetne leöntötte, ki elég kellemetlen égési sebeket kapott. Az önjogszolgálatának természetesen végső színtere most is a — rendőrség lett!

* **Romlott hus a foglyoknak.** A rendőrség fogházának felügyelője tegnap a foglyoknak szállított hus között másfél kilogramnyi romlott húst talált. Dr. Szentpály Béni orvos megvizsgálta a húst és elrendelte a megsemmisítését. A rendőrség Szatmári András mészáros, a romlott hus szállítója ellen megindította a vizsgálatot, melynek befejezése után érzékenyen fogja büntetni a lelkiismeretlen mészárosot.

* **Halálozások.** Tegnap a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál. Törös Margit ev. ref. 10 éves, Fodor Ferencné ev. ref. 14 éves, Ráckövi Sándor ev. ref. 23 éves, Kulesár Imre ev. ref. 33 éves.

* **A villamvilágítás hatása a szemre.** Általánosan elterjedt vélemény az, hogy a villamvilágítás ártalmas a szemnek. — Ezzel szemben most egy orvos azt állítja, hogy az összes világítások között a villamvilágítás a legártalmatlanabb. Az orvos abból a tételből indul ki, hogy a szembetegségek a szempilla rezgéseinek számával álnak arányban. És míg a gyertyavilágításnál percekint hét rezgést, gázvilágításnál három, napfénynél kettőt végez a szem, addig villamvilágítás mellett csak egyet rezeg szempillánk.

* **Talált kulcsok.** Tegnap délután egy karikára fűzött 12 db Wertheim kulcsot találtak. Tulajdonosa a kulcsokat a Csapó utcai 19 ik számú ház felügyelőjénél átveheti.

* **A pihenő kura.** Új gyógymód ideges emberek számára. Ez a gyógymód pedig nem abban áll, amit legtöbben tesznek, hogy pihenésként tengerpartra, vagy hegyek közé mennek, ahol aztán méregdrága pénzen mindent megtalálnak: társaságot, szórakozást, kényelmet — csak éppen békés nyugalmat nem. — Az igazi pihenő kura egy orvosi lap szerint az volna, ha otthon maradunk. De otthon ám a legteljesebb mértékben:

Őszi és téli ruhák

tisztítását

— Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja. —

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,

Debrecen, Széchenyi-utca 42

vagyis bezárkóznánk a szobánkba és mintegy száműznénk magunkat a világból két hétre. Ezalatt a két hét alatt pedig nem fogadnánk senki látogatását, nem olvasnánk sem ujságot, sem levelet és egyáltalán nem törődnénk semmivel. Minden mulatságunk csak néhány könynyű, ártatlan olvasmány volna. Szeszese italt természetesen sem volna szabad innunk, mert az izgató. Ha aztán két hét elmúlt, kipihenve, lecsillapodott idegekkel térünk vissza rendes foglalkozásunkhoz.

* A zsir hamisításának fölismerése.

Egész sereg olyan szer van, melylyel a sertézsirt hamisítani szokták. Pórrátört szalonakövet, gipszet, sulypátot, agyagot, krétát és még sok másféle anyagot kevernek a disznózsirhoz, hogy növeljék súlyát. Van azonban egy egyszerű eljárás, melynek segítségével könnyen föl lehet ismerni, hogy hamisítva van-e a zsir e szerek egyikével, vagy sem. Az eljárás abból áll, hogy tíz grammot a gyanús zsirból egy kis üvegbe töltenek s leöntik ötven gramm étterrel. Az üveget aztán jól eldugaszolva pár percre langyos vízben tartják s jól fölrázzák. — Ha tiszta volt a zsir, akkor teljesen feloldódik az étterben s legfeljebb kevés víz marad az üveg fenekén. Ha azonban a zsir az elősorolt anyagok valamelyikével hamisítva volt, akkor ezek az anyagok átlátszatlan üledéket képeznek az üveg fenekén.

* Rövid hírek. Otempora o mores!

Dr. Starcevicnak, a híres horvát szájhósnak a szeszitínai temetőben tegnap előtt szobrot emeltek. Igazán nagyszerű: Jellasi és Starcevic követendő példát megörökítve! — Minden ember gazdag. A kalcium nevű fémnek egy kilogramja 50.000 kor. minthogy pedig egy francia vegyész szerint az emberi testben rendes körülmények között 1650—1700 gr. kalcium van, kiki 75.000—80.000 kor. értéket hord magában. — *Eltűnt pénzeszsák.* A london—bécsi vasúti vonalon az az elmúlt napokban eltűnt egy postaszák amelyben száznál több, pénzt és értékpapírokat tartalmazó küldemény volt, állítólag több millió értékben.

* **Legmodernebb írógépem van.** Ügyvédi vagy kereskedői irodákba ajánlom! Cím: Írógép, Posta restante Helyben.

x **Az előkelő férfivilág figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.*

Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Résletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, úri, női divatáruk, fehérneműek, férfi, fiú és leányruhák, tükör és képek raktára.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

— Lukács László miniszterelnök. —

Saját tudósítónktól.

Budapest okt. 13.

A szabadelvűpártban ma délelőtt ismét rendkívüli élénkség volt. A kilences bizottság ma délben újabb ülést tartott és e miatt, de megkülönböztetve azért, hogy a kabinetválságról pozitív értesüléseket szerezzenek, a képviselők szokatlannagy számban jöttek fel a pártkörbe. Ott voltak Széll Kálmán, Tisza István gróf, Apponyi Albert gróf, Hegedüs Sándor, Dániel Ernő báró, Szentiványi Árpád, Kubinyi Géza és még sokan. A kilences bizottság tagjai közül csupán Andrássy Gyula gróf nem volt jelen, de 12 óra felé Andrássy telefonüzenetet küldött Polgárdiból Széll Kálmánnak a szabadelvűpártkörbe.

A kilences bizottság kevéssel 11 óra után ült össze. A tanácskozásból csak annyi szivárgott ki, hogy Apponyi Albert gróf a bizottság végleges megállapodását sürgette. Szerinte ugyanis csak abban az esetben lehet a párt egységét megmenteni, ha a bizottság határozatot hoz és azt a szabadelvűpárt elé terjeszti végleges elfogadás céljából.

A bizottság tanácskozása a késő délutáni órákig tartott.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma Széll Kálmánnal a kilences bizottság elnökével beszélni.

Széll kijelentette munkatársunknak, hogy a *miniszterelnöki tárcát neki a felség ismételten felajánlotta*, de az általános viszonyok miatt és különösen a szabadelvűpárt mai konstellációjában, a mikor nem remélheti az egyetértést, a mely személyében összpontosulhatna, a megbízást nem fogadta el. Okait ő felsége méltányolta és elfogadta. Egyébként Széll kijelentette, hogy Körberrel dolga nincs és egyáltalán nem volt Körber befolyással reá, a mit egyes lapok hangoztattak.

A szabadelvűpártnak egy másik igen tekintélyes, beavatott tagja biztosította munkatársunkat arról, hogy *Lukács László pénzügymisztart sikerült az éjjel rábírni arra, hogy a miniszterelnökséget elfogadja.*

Lukács még ma felment Bécsbe és minden valószínűség szerint, mint miniszterelnök tér vissza.

Ez a fordulat kizárólag Tisza István grófnak köszönhető, a ki rábeszélte a Felséget, hogy tegyen

még egy kísérletet a békés kibontakozásra.

Lukács László mint miniszterelnök a lehető legnagyobb koncessziókkal jön.

A beavatott politikusok azt hangoztatják, hogy ez a legutolsó kísérlet a békére.

A szabadelvűpártban általában nagy meglepedést kelt Lukács Lászlónak homloktérbe jutása. Tőle a végleges békét remélik.

*

Félhivatalos jelentések.

Budapest, okt. 13. Bécsből táviratozzák a B. T.-nak: Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök, a ki ma reggel ideérkezett, délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson volt a Felségénél. A kihallgatás 11 órán túl tartott. Khuen Héderváry Károly gróf azt a megbízást kapta, hogy Lukács László pénzügymisztart értesítse arról, hogy a Felsége öt holnap délelőtt kihallgatáson szándékozik fogadni. A magyar miniszterelnök holnap is itt marad.

A mint hírlik, mértékadó helyen a magyar kormányválság kérdésében e hét végéig mindenesetre dönteni szándékoznak.

*

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Gróf Khuen Héderváry miniszterelnök 10 órától 11 óráig volt kihallgatáson a Felségénél. A miniszterelnök a Felsége felszólítására holnapig itt marad. Holnap délelőttre Lukács László pénzügymisztart jelentkezik kihallgatásra a Felségénél. Más magyar államférfiak meghívására ezideig nincs kilátás.

*

Héderváry a királynál.

Budapest, okt. 13. Héderváry gróf mai bécsi kihallgatása után kijelentette, hogy ezen a héten a kormányválság véget ér. — Lehetnek — ugymond — igen setét felhők, de soha sem oly setétek, hogy egy kis napsugár legyen mögöttük.

Bécsi távirat szerint az új kormányban a király kívánságára a király személye körüli miniszter Héderváry lesz.

Lukács László a királynál.

Budapest, okt. 13. Lukács László ma megkapva a kihallgatásra a királyi meghívót, táviratilag engedélyt kért, hogy ma este helyett holnap reggel utazás Bécsbe, mert előbb Budapesten némi tárgyalásokat akar folytatni. E szerint Lukács László holnap (szerdán) délután jelenik meg a királynál.

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“

természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fillér. Kapható kizárólag a Schwartz feldohánytőzsdében. Piac-utca 29 sz, városházával szembe

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 14. szerdán *A madarász*, daljáték. C.Okt. 15. csütörtökön *A drótos tót*, daljáték, először. AOkt. 16. pénteken *Éjjeli menedékhely* jelenetek a mélységből, másodsor. B.Okt. 17. szombaton *Éjjeli menedékhely*, harmadsor. C.Okt. 18. vasárnap, délután *A titok*, vígjáték este *Casanova* daljáték. Először.

— (A mama.) Ismét bemutatkozó. Még pedig fényesen sikerült bemutatkozó. *Arday Ida* — az egykor oly ünneplést hőső tért vissza hozzánk és egészen új szerepkörben, mint vígjátéki anya — tegnap lépett először a debreceni deszkákra Szigligeti örökbecsű vígjátékában. Mikor belépett, — bizony a közönség tapsa elmaradt. Mikor azonban az első jelenését kedves közvetlenséggel, elragadó művészettel megjátszva elhagyta a színt, zúgó taps kísérte. És ez a taps azt jelenti *Arday Idának*, hogy neki bár nem előlegezték semmit, de ő tegnapi első fellépésével egy csapással megnyerte a közönség szívét. Finom művésznő, ki nek az is érdeméül kell felhozni, hogy — anyóst játszott. Igazán kedves — rémnyós volt, a mit legjobban bizonyít különben a számos nyílt színen kapott taps. Mert a közönség keze kérem az első kritikus. *Arday Idáról* — ma — azt írjuk, hogy — nagy művésznő, a mi e szóval igen fukarul bánunk, azt hiszünk — elég. A darab többi szereplői különben szintén kitettek magukért. — *Menszáros M.*, *Csige J.*, *Pataki*, *Faragó*, *Krémer*, *Nagy J.* egyenként érdemelnének külön méltatást. A jó menetű előadást kevés közönség nézte végig. P. E.

— (A színigazgató híradása.) Szerdán kerül színre *Zeller* 3 felvonásos operettje *A madarász*. Az operett szereposztása a következő: *Mária* fejedelemlő — *Ráthonyi Tilla*, *Adélaida* — *Havasi Szidi*, *Csörsz*, *báró* — *Szilágyi Aladár*, *Szaniszló* — *Karacs Imre*, *Adám* — *Mezei Andor*, *Sármány* — *Virágháty Lajos*, *Rigó* — *Szalay Károly*, *Postás Milka* — *Felhő Rózi*, *Schneck Iványi Antal*, *Rasskó* — *Faragó Ödön*, *Lassko* — *Krémer Jenő*.

Pénteken kerül másodsor színre *Gorkij Maxim* „Éjjeli menedékhely” című műve, a legutóbbi szereposztással. Vasárnap két előadás lesz színházunkban, d. u. *Wolff Pierre* „A titok” című 3 felvonásos vígjátéka. Este pedig *Barna Izsó* „Casanova” című operettjének lesz a premierje.

TÁVIRATOK.

Zarándoklás Rákóczi sirjához.

Bukarest, okt. 13. A magyar zarándokoknak az a része, mely pénteken este indult el Predeal felé, szombaton este érkezett meg Bukarestbe. A magyar zarándokokkal szemben a román kormány igen nagy előzékenységet tanúsított, a mennyiben Predealnál három tagú küldöttség fogadta a magyarokat s szónokuk francia nyelven üdvözölte a zarándokokat Románia földjén a román kormány nevében. A beszédre *Dessewffy Arisztid* válaszolt szintén francia nyelven. A román kiküldöttek ezután Bukarestbe kísérték a társaságot, mely Bukarestben a *Hotel Frascati* és *Hotel Boulevardban* szállt meg. A társaságnak az a része, mely *Verciorova* felől jött, vasárnap reggel ér-

kezett meg és csatlakozott a már Bukarestben lévőkhöz. Bukarestben megnézték a nevezetességeket s a magyarok el voltak ragadtatva a román főváros szépségtől. Délben pedig mindnyájan ellátogattak a bukaresti magyarság otthonába, a Magyar Társulatba, a hol már mintegy 150 magyar várta a magyarországi testvéreket, megjelentek az összes bukaresti magyar egyesületek vezetői is. A zarándokokat az egyesületben a *Szent István király egyesület* dalárdája fogadta, a mi láthatólag jól esett a vendégeknek. A bukaresti magyarokhoz *Dessewffy Arisztid* képviselőházi tanácsos és *Szádeczy Lajos* kolozsvári egyetemi tanár intézett szép, lelkesítő beszédet. Innen a zarándoklat vezetői az előzékeny román hatóságok fejeit keresték fel és megköszönték figyelmességüket, a kik azután a vendégek távollétében a szállodában hagyták névjegyeiket. Ebéd után az egész társaság tovább utazott *Konstanza* felé. A társaságot *Konstanza*ig egy román államvasuti tisztviselő kísérte.

Súlyosan elítélt katonák.

Sopron, okt. 13. A szombathelyi katonai büntetés ügyében a hadbíróóság három tizedest, egy őrvezetőt lefokozásra, egyenként 2—2 évi fogházra, 15 huszárt 6—6 hónapi fogházra ítélte.

Meggzúnt bérharcolok.

Pécs, okt. 13. A *Zsolnay* féle gyárban a sztrájk véget ért. Az összes munkások kevés kivétellel munkába állottak. A követelések nagyobb részét a béreme és kivételével a gyáros teljesítette. — *W Höfler* testvérek bőrgyár munkásai szintén megkezdték a munkát. Csak az asztalosok, és a *Herzeg* testvérek részarágyárban sztrájkol még a munkások nagy része, de minden valószínűség szerint csakhamar az összes munkások itt is felveszik a munkát. Az elért eredmények alig kárpótolják a munkásokat a sztrájk alatt szenvedett károkért.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 13. Buzakinál méréselt, vételkedv korlátolt. Szilárd irányzat mellett 25,000 métermázsa került forgalomba 2 és fél, közben 5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: esős.

Buza októberre	7.59—60
„ novemberre	7.69—70
Rozs októberre	6.23—24
„ novemberre	6.45—46
Zab októberre	5.33—34

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Senki se köteles tudni, hogy mi tejtestvérek vagyunk és hogy gyermekkori barátok voltunk.

— Igaz, — szólt *Savinien*, aztán hanyagul folytatta: — Mindig elfelejtem hogy nem vagyunk Párisban és hogy falun mindig kénytelen az ember mások nézetére tekintettel lenni.

— Hát Párisban lehet ilyent tenni? — kérde *Vitaline* kíváncsian.

— Ott ez mindennapos dolog Párisban az angol szokás divik. Fiatal em-

berek és leányok együtt mennek sétálni és senki se talál abban gáncsolni valót. A kert kavicsos után léptek nesze hangzott fel és valaki nagy zajjal törölte bele a cipője talpát az ajtó előtti gyékénybe.

— Itt a bátyám, suttozta *Vitaline*.

A következő pillanatban *Noirtin* abbé belépett a terembe. *Midón* hűgát egy idegen ural ilyen bizalmasan beszélgetni látta, haragosan ráncolta a homlokát.

— *Pascal* bátyám, bemutatom *neked Louéssart Savinien* urat... Meg akart téged látogatni és én kértem, várjon meg, míg visszajősz.

A pélbános szelid barna szeme felderült és arcáról eloszlott a harag fellege.

— *Isten* hozta, — szólt szíves hangon kezét szoritva a látogatóval. — Nagyon megtisztel a látogatása... Csak tessék maradni.

E szavakkal maga is leült szemben a vendégével.

— *Bocsánatot* kérek, de ma nagyon sokan voltak gyónáson és igen elfáradtam.

— *Valóban*, kedves bátyám, — szólt *Vitaline*, — meglátszik rajtad, hogy ki vagy merülve,

— *Nem* illenek panaszkodnom, — válaszolt az abbé, végigsimítva domboru homlokát. — Ezek a jámbor asszonyok mind meg akartak gyónni a májusi ajtó-tosság előtt és vallásos buzgalmuk nagyon örvedetes dolog. Ön tehát visszatért az én nyájamhoz, — fordult *Savinien* hez. — *Mennyi* ideig szándékozik itt maradni nálunk?

— *Csak* tízennégy napra jöttem. — felelt *Savinien*, miközben lopva egy pillantást vetett *Vitalinera*. — De olyan jól érzem magamat idehaza, hogy valószínűleg megfogom hosszabítani a vakációmat.

— *Igaza* van, a párisi élet elegendő izgalmait és kicsapongásait után a mi erdeink üde jó levegője nagyon jól esik a léleknek is, a testnek is.

Mialatt ezt mondta, *Vitaline* a pohár székhez közeledett és egy pohár tejet hozott a bátyjának.

— *Tessék*, itt a tejed. Ma igazán szükséged van rá.

— *Bevallom*, hogy igen. De édes lelkem, ebben e nagy hőségben tán *Louéssart* urnak is jól esnék valami frissítő.

Köszönöm, semmit sem kérek, — jelentette ki *Savinien*, — *Villemier* doktortól jövök, a hol nagyon bőségesen reggeliztem.

— *Ah*, meglátogatta a doktort? — *Derék* ember! Csak az a kár, hogy nagy ellensége a vallásnak és el nem mulasztana egy alkalmat sem, hogy ellenséges érzelmeit kifejezze. De én azt tapasztalom, hogy az ilyen hitetlenségekkel dicsekvő ateisták leginkább hajlanak a hirtelen megbánásra, A gyűlölet még mindig jobb a közönynél. Reméljük, hogy *Villemier* doktor is megtér az igaz hit útjára.

— *Oh* igen, — felelé *Savinien* udvariasan, — boldogok azok, a kik hisznek.

— *Ön* talán nem tartozik azok közé, kedves fiam?

— *Oh*, én szeretnék hinni, — felelé a jogász kitérően. De sajnos, olyan nemzedékhez tartozom, a melyben az okoskodás és a tudományos kutatás elapasztotta a naiv hit természetes forrásait...

(Folyt. köv.)

VAROSI SZINHAZ.

Ok. 14-én, szerdán C. bérlet.

A madarász.

Operette 3 felvonásban. Irta: Weszt és Held. Zenéjét szerző:

S Z E M É L Y E K :

Mária, választó fejedelemné	Ráthonyi Tilla
Adelaide báróné ud. hölgy	Havasi Szidi
Mimi grófné	Virágháti
Csörsz báró, udvarmester	Szilágyi Aladár
Szaniszló gróf, unokaöccse,	Karacs Imre,
Adám, tiroli madarász	Mezei Andor
Sárnány madarász,	Virágháti Lajos
Rigó	Szalai Károly
Postás Milka	Felhő Rózsi
Schneck, bíró	Iványi Antal
Jutka, csapóseleány	Püspöki Rózsi
Kassó professzorok	Faragó Ödön
Lasskó	Krémer Jenő

888—1903. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1580—2 1903 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank részére P. Nagy Jenő és Buda Rezső debreceni lakosoktól 70 kor. tőke, ennek 1903 évi március hó 18. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 53 kor. 48 fillér perköltség erejéig 1903 évi Junius hó 19-én bíróság lefoglalt és 644 koronára becsült butorok, és egyéb ingóságok 1903 évi október hó 21-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Egy-malom-u. 5 és Magos-utca 16. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1903 évi október hó 1-én.

Boldogh Zs.
bírói kiküldött.

Magyar Királyi Államvasutak
Budapest-balparti üzletvezetőség.

31732—III. szám.

Pályázati Felhívás.

A magy. kir. államvasutak buda-pest-balparti üzletvezetősége a kezelése alatt álló alább felsorolt vonalak mentén nevezetesen aza állomásokon és a forgalmi főnökségnél a fűtőházakban, szertárakban, műhelyekben osztálymérnökségeknél és az őrházakban elhelyezett szolgálati órák javítására és jókarban tartására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, és pedig 1904 évi január hó 16-tól számított három évi időtartamra.

Az üzletvezetőségnek szóban levő vonalait tekintetben két szakaszra osztatnak és pedig

I. Szakasz

Érsekujvár (kizárólag) Marchegg (kizárólag) Pozsony, Ujváros, U.-Kömárom, Pozsony rendező pályaudvar

Szőllős, Pozsony fiók, Dévény, Ujfalú, Szakolca, Dévénytő, Stomfa, Tótmegyer, Nagysurány, Érsekujvár, Privigye, Nagy Surány, Kis Tapoleány, összesen 467 kilométer.

II. szakasz.

Pozsony (kizárólag) Uj-Zsolna, Galánta-Lipótvár Nagy Szombat Szered, Nagyszombat-Kutti-Broczkó határszél, Nyitra Jablonic Brezova-Lipótvár Üzbégh, Trenčésú Bossán (kizárólag) és Tepla Trenčésú Teplíc Vlarapass (kizárólag) összesen 424 kilométer.

Azon szakorások, a kik javítási munkák végzésére vállalkozni óhajtanak felhivatnak hogy iparkamarai bizonyítvánnyal felszerelt zárt ajánlatukat legkésőbb f. 1903 évi december hó 10-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztályához (Budapest VI Teréz körút 62 szám I. emelet 6. a következő megjelöléssel nyujtsák be:

“Ajánlat órák javítására és jókarban tartására 31732—903 számhoz” A pályázók mindkét szakaszra is tehetnek ajánlatot.

Az ajánlattevők kötelesek folyó 1903 évi december hó 9-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 100 korona bánatpénzt kész pénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letétbe tenni illetve oda posta útján külön borítékban beküldeni.

A bánatpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlathoz nem csatolandó Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat figyelembe nem vétetik.

A szerződési feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62 szám félemelet 12 ajtó) hétköznapokon a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért az ajánlattevőkről feltételezték, hogy a feltételeket ismerik és kötelezőknek elfogadják.

Az üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhason, esetleg az órajavítási munkára nézve az ajánlatoktól független intézkedhessék. Budapest balparti üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjazatik)

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitünő toillet szappanok a

Serail-puder. Kiváló finom arcpor háromszinben, fehér, rózsás és crème 1 doboz ára 1 korona.

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Serail-crème. nappali használatra.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevics Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárában Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerertárban.

80 cat. holdas

igen jó talaju
tanyás birtok

ELADÓ

sá msoni or-
szágot mellett

Értekezhetni Debreczeni Jenő lég-szeszgyár igazgatóval.

Eladó ház

370 □-öl telekkel
Tégláskert II. já-
rás 48. sz. Értekez-
hetni lehet — Kiss
Gyulánál Erzsébet
ut 93. szám alatt.

Elköltözés miatt Hunyadi, Szent-Anna és Széchenyi-utcai házak jutányos áron eladók, esetleg kiadók. Bővebbet: RÁCZ Bélánál Csapó-utca 12.

Zavarok

az emésztésnél ezerhajnak az okai, s ebből következőleg megfoghatatlan mely könnyelműséggel veszik az emberek ezt a bajt, melynek elhárítása az egészségre nézve legfontosabb. Egy üveg Rohitsi Tempel forrásvíz a mindennapi borhoz sikerrel lesz s minden más gyógyszernek elébe teendő.

Nagyraktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél
Budapest, Bathory utca 8.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy
Eislerné Kohn Róza urnő vezetése alatt álló
eisőrendű női ruha varrótermében
Costümök, felöltők, alkalmi és utcai toilette a
 legújabb modellek után mérsékelt árak mellett
 készülnek.

Tisztelettel **Eisler M. E.** Debrecen, Simonffy u.
 városi bérház.

Raktár nőruha szövetek
 és selymekben

Szénásy Gyula és Szénásy. Hoffmann és Társa

Budapesti
 nagykereskedőtől.

Új tűzifa raktár.

Van sz erencsém a n. é. közönség
 keres indomására hozni, hogy a **gyer-
 mek-menház mellett, a lóvasut telepén**
 új tűzifa raktárt rendeztem be, a hol
 állandóan a legjobb minőségű tűzifát
 árúsítok.

■ ■ **A pontos ölelésért** ■ ■
 ■ ■ **felelősséget vállalok.** ■ ■

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben
 jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását
 kérve, tisztelettel

őz v. Pollák Edéné.

DONOGAN és SOMOSSY

Kunz József és Társa Utódai
 DEBRECEN, KISTEMPLOMBAZÁR

Vászon, készfehérnemű mennyasszoyi kelengye.

A külön

szőnyeg osztályban

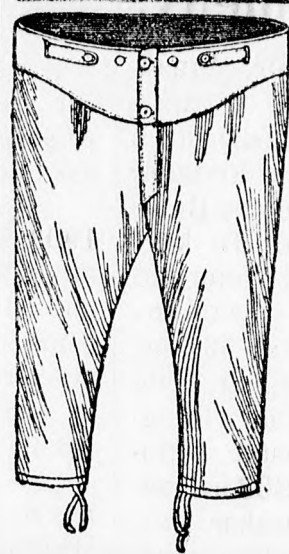
óriási választékban

függönyök, ágy és aszalterítők
 butorszövetek, cocus lábtörők.

Linoleum.

Olesó árak.

Előzékeny kiszolgálás

Frisch-féle

szabadalmazott
alsónadrágok

Debrecen és vidékére

kizárólag

FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és
 fehérnemű üzletben.

Debrecen, főté.

Székelgyöföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a
 tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
 bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél,
 köszvény és izom esuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden
 gyógyszerárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: BRANCO.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902-számú
 rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógy-
 forrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Sellers, Gleichberg, Emsi** drágább
 vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. —
 Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.